

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/271/2021
Identifikačné číslo spisu:	6119317538
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6119317538.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Slovenský plynárenský priemysel, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 44/a, Bratislava, IČO: 35 815 256, právne zastúpeného: Jakubčák, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Michalská 14, Bratislava, IČO: 47 255 706, v mene ktorej ako advokát a konateľ koná Mgr. Branislav Jakubčák, proti žalovanej: T. D., narodená XX. apríla XXXX, bytom L., právne zastúpená: JUDr. Juraj Macík, advokát, so sídlom Petelenova 4, Banská Bystrica IČO: 43 316 898, o zaplatenie 239,28 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20Csp/74/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. marca 2021 sp. zn. 15CoCsp/6/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. marca 2021 sp. zn. 15CoCsp/6/2021, ako aj rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. mája 2020 č. k. 20Csp/74/2019-147, z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 26. mája 2020 č. k. 20Csp/74/2019-147, vyhláseným v zmysle § 297 písm. b) CSP uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 239,28 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10,00 eur od 14.12.2018 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 35,60 eur od 31.08.2018 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 73,33 eur od 22.02.2018 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 120,35 eur od 23.10.2018 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že vo veci vydal dňa 18. júla 2019 platobný rozkaz č. k. 20Csp/74/2019-42, ktorý následne zrušil z dôvodu podania odporu (č. l. 54 spisu), v ktorom žalovaná namietla aktívnu legitímáciu žalobcu a neuznala jeho nárok. S námietkami žalovanej sa rozsiahlo vysporiadal v bodoch 10. až 22. odôvodnenia rozsudku. Námietku aktívnej legitímácie žalobcu súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú vzhľadom na predloženú Zmluvu o združenej dodávke elektriny č. XXXXXX pre odberateľov kategórie domácnosť s predpokladaným začiatkom dodávky od

01.01.2017. Uviedol, že proces zmeny dodávateľa, začatý od 01.02.2017, bol zamietnutý zo strany pôvodného dodávateľa, Slovenskej distribučnej, a to z dôvodu viazanosti (žalovanej) do 31.12.2017. Odborné miesto bolo následne zaradené do zmeny dodávateľa k 01.05.2017. Žalovaná sa osobne informovala, prečo platí zálohy, keď nevyužíva elektrickú energiu; podľa kontaktu zo dňa 21.06.2017 bolo jej odborné miesto prerušené od 08.07.2016 z dôvodu neoprávneného odberu fakturovaného Slovenskou distribučnou a až po zaplatení tejto faktúry bolo možné požiadať o obnovu odberu. Zmena dodávateľa, možná aj na prerušených miestach, teda bez elektrickej energie, bola úspešná. Žalobca na základe urgencie žalovanej zabezpečoval u Stredoslovenskej distribučnej, a. s. obnovenie dodávky elektrickej energie, ktorá bola obnovená 27.09.2017 s počiatočným stavom elektromera 1,607 MWh. Z vyúčtovacej faktúry nebolo preukázané odmontovanie elektromeru.

3. Dňa 09.08.2018 došlo k prerušeniu dodávky elektrickej energie z dôvodu neuhradenia vyúčtovacej faktúry č. XXXXXXXXXX za obdobie od 01.05.2017 do 16.01.2018 vo výške 73,33 eur, ktorý nárok považoval súd prvej inštancie za dôvodne uplatnený. Za dôvodný považoval aj nárok na poplatok 10 eur v súvislosti s úhradou nákladov na upomienku žalobcu na poplatok + sumu 35,60 eur, ktoré žalobca vyúčtoval v súvislosti so zabezpečením tohto prerušenia dodávky v súlade s Cenníkom externých služieb a výkonov ES 2/2016 ako súčasť Všeobecných obchodných podmienok, schválených Úradom pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO), ako aj nárok na zaplatenie sumy 120,35 eur na základe faktúry za odber elektrickej energie v období od 17.01.2018 do 30.09.2018.

4. Pokiaľ žalovaná poukazovala na konania vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 9Csp/172/2018 a sp. zn. 9C/6/2019, súd prvej inštancie skonštatoval, že rozsudkom zo dňa 25. októbra 2019 č. k. 9C/16/2019-86 bola zaviazaná zaplatiť sumu 171,70 eur spoločnosti Slovenská distribučná, a. s. z titulu náhrady škody za neoprávnený odber energie, teda nejedná sa o totožný nárok.

II.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla žalovaná včas podaným odvolaním. Namietla jeho nesprávny procesný postup, keď neumožnením účasti na pojednávaní došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Tým, že konal v jej neprítomnosti, znemožnil jej uplatniť ďalšie prípustné prostriedky procesného útoku, resp. obrany, v dôsledku čoho zistený skutkový stav neobstoí a nezodpovedá skutočnosti. Rozsudok považuje za arbitrárny.

III.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 31. marca 2021 sp. zn. 15CoCsp/6/2021 preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu potvrdil (výrok I.) a súčasne výrokom II. rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Dospel k záveru, že okresný súd vec správne a skutkovo posúdil, rozsudok odôvodnil v súlade s § 220 CSP a tento zodpovedá náležitému zisteniu skutkového stavu vyplývajúceho z listín doložených v súdnom spise, z podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, je presvedčivo odôvodnený a preskúmateľný. Žalovaná v odvolaní neuviedla a nepreukázala žiadne skutočnosti, ktoré by boli relevantné a mohli mať vplyv na výsledné rozhodnutie.

7. Pokiaľ žalovaná v podaní zo dňa 03.11.2020 v nadväznosti na vyjadrenie žalobcu k jej odvolaniu uviedla, že v danej veci ju mal prostredníctvom Centra právnej pomoci (ďalej aj „CPP“) tak ako v iných súdnych konaniach zastupovať advokát Mgr. Čížmár, resp. náhradný advokát jej nebol dovtedy určený, odvolací súd mal za preukázané, že v danej veci žalovaná žiadneho právneho zástupcu nemala a podľa oznámenia CPP zo dňa 03.12.2020 žiadosť žalovanej o poskytnutie právnej pomoci nie je v CPP evidovaná.

8. Podľa názoru odvolacieho súdu (bod 18. odôvodnenia) boli splnené podmienky rozhodnutia okresného súdu bez nariadenia pojednávania podľa § 297 písm. b) CSP, v zmysle ktorého pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur. V danej veci bolo

žalovanej po zrušení platobného rozkazu doručené vyjadrenie žalobcu vrátane početných listinných dôkazov s tým, že má možnosť vyjadriť sa k nemu v lehote 10 dní, prípadne uviesť ďalšie skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení v tejto lehote, pričom bola výslovne upozornená, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí vôbec prihliadať; uvedené poučenie smeruje k novej aplikácii sudcovskej koncentrácie (§ 153 v spojení s § 149 CSP). Odhládnuv od toho, že žalovaná mohla a mala všetky prostriedky procesného útoku i obrany pripojiť už k podanému odporu, resp. v rámci možnosti vyjadriť sa k rozsiahlemu vyjadreniu žalobcu k nemu, žalobkyňa reagovala len tak, že „všetky relevantné prostriedky jej procesnej obrany sa nachádzajú buď v tomto spise, resp. v iných spisoch nachádzajúcich sa na okresnom súde, napr. sp. zn. 9Csp/172/2018, 9C/16/2019 a i.“ a tieto navrhla preskúmať na pojednávaní, ktoré by malo vyvrátiť zavádzajúce a nepravdivé tvrdenia žalobcu. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu je zjavné (bod 20.), že pokiaľ žalovaná poukazovala na vyššie označené súdne konania, tak okresný súd vlastnou činnosťou zistil, že sa nejedná o totožný nárok ako v danom konaní.

9. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia (§ 150 CSP), ktoré je spolu s dôkazným bremenom predpokladom úspechu v spore. Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná v danom konaní tvrdenia žalobcu nepoprela, resp. nepoprela právne relevantným spôsobom, a preto ich súd nepovažoval za sporné - tvrdenia žalovanej zostali, i napriek dodatočne poskytnutej lehote na vyjadrenie sa k veci, len v polohe ničím nepotvrdených a nepreukázaných tvrdení. V danej veci išlo súčasne o otázku jednoduchého právneho posúdenia a nárok nižší ako 1.000 eur, preto podľa odvolacieho súdu okresný súd mohol vo veci rozhodnúť bez nariadenia pojednávania podľa § 297 písm. b) CSP.

10. Rozsudok bol žalovanej doručený 18.06.2021.
IV.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dňa 06.07.2021, teda včas, z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP.

12. Žalovaná v prvom rade uviedla, že vo vzťahu so žalobcom vystupovala ako spotrebiteľ, na čo konajúce súdy doposiaľ nebrali žiadny ohľad a neaplikovali ustanovenia Civilného sporového poriadku o sporoch s ochranou slabšej strany - o spotrebiteľských sporoch podľa § 290 a nasl. CSP v spojení s § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, predovšetkým ustanovenie § 292 písm. b) CSP, ktoré upravuje tzv. rozšírenú poučovaciu povinnosť súdu vo vzťahu k spotrebiteľovi. V prejednávanej veci tak súdy nekonali a nespĺnili si osobitnú poučovaciu povinnosť vo vzťahu k nej ako spotrebiteľke podľa § 292 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je súd povinný pri prvom procesnom úkone vo vzťahu k spotrebiteľovi vhodným spôsobom spotrebiteľa poučiť o jeho procesných právach a povinnostiach nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti, ale aj o dôkazoch, ktoré je potrebné predložiť, o možnosti podať návrh na neodkladné opatrenie alebo zabezpečovacie opatrenie a o iných možnostiach potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie ich práv. V kontexte absencie takého poučenia potom žalovanej nemožno vytýkať, že v konaní nevystupovala erudovaným spôsobom a riadne neuplatňovala svoje práva.

13. Namietala, že v spotrebiteľských sporoch je modifikované i štádium dokazovania a prejednací princíp, v ktorom súd nie je limitovaný predchádzajúcim návrhom niektorej strany, keď súd môže vykonať aj taký dôkaz, ktorý slabšia strana nenavrhla a v rámci rozšírenej poučovacej povinnosti súd usmerňuje slabšiu stranu, aby prostriedky procesného útoku boli z jej strany realizované efektívnym spôsobom. Konajúce súdy nesprávne posúdili otázku splnenia zákonných podmienok pre rozhodnutie veci bez nariadenia pojednávania podľa § 297 písm. b) CSP. Podľa jej názoru v rámci svojich možností a schopností riadne spochybnila (skutkové) tvrdenia žalobcu a jeho nárok neuznala v celom rozsahu, a to najmä v argumentácii obsiahnutej v odpore proti platobnému rozkazu, preto neboli splnené podmienky na prejednanie veci bez nariadenia pojednávania. Taktiež poukázala na viaceré skutkovo súvisiace súdne konania, čo samo osebe indikovalo zložitosť prejednávaného prípadu. Mala za to, že skutkové tvrdenia strán sporu boli zjavné sporné.

14. Popretie skutkových tvrdení protistrany síce podlieha sudcovej a zákonnej koncentrácii konania (§ 153 a § 154 CSP), avšak tieto ustanovenia v spotrebiteľských sporoch použiť nemožno a platí, že súd by mal akceptovať aj laické popretie tvrdení žalobcu žalovanou a vyvodiť z neho spornosť skutkových tvrdení strán sporu a následne mal súd ustáliť, že nie sú kumulatívne splnené všetky podmienky pre postup v konaní bez nariadenia pojednávania podľa § 297 písm. b) CSP a mal vo veci nariadiť pojednávania, na ktoré mal žalovanú predvolať a umožniť jej ústne na pojednávaní prezentovať rozhodujúce skutočnosti. V prípade nárokov, aké uplatnil žalobca, ide o pohľadávky regulované veľkým množstvom právnych predpisov, podliehajú cenovej a vecnej regulácii, a preto v prípade pohľadávok z právnych vzťahov dodávateľa a odberateľa elektrickej energie nejde o veci, ktoré možno prejednať a rozhodnúť na základe iba ich jednoduchého právneho posúdenia. Vzhľadom na absenciu zákonného poučenia podľa § 292 CSP o svojich právach nevedela, resp. mala ťažkosti s ich uplatnením.

15. Dovolateľka namietla, že zo strany žalobcu bola dodávka elektrickej energie realizovaná až od 07.10.2017, pričom platby žalovanej za mesiace 10/2017 - 12/2017 boli zaúčtované žalobcom na mesiace 06/2017 - 08/2017, kedy jej energiu nedodával. Pokiaľ teda faktúra vo výške 73,33 eur je za dodávku elektriny za obdobie od 01.05.2017, potom platí, že v tomto žalobcom tvrdenom období - od 01.05.2017 nebola žalovanej dodávaná elektrická energia. Súdly nekriticky, bez riadneho prieskumu uplatneného nároku, pristúpili k posudzovaniu žalobcom tvrdeného výpočtu výšky uplatneného nároku v zmysle konkretizácie položiek žalobcom uplatneného nároku.

16. Pred uzavretím zmluvy žalovaná nebola preukázateľne informovaná o úhrade jednotlivých položiek uplatnených v žalobe. Súd vôbec nemal vydať platobný rozkaz, lebo mu nebola predložená spotrebiteľská zmluva alebo iné zmluvné dokumenty súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, a teda súdly v konaní nemohli preskúmať žalobcom uplatnený nárok v kontexte ustanovení o ochrane spotrebiteľa.

17. Namietaným nesprávnym procesným postupom súdly žalovanej ako spotrebiteľke znemožnili uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, následne vec aj nesprávne právne posúdili. Z uvedených dôvodov navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala o oslobodenie od súdneho poplatku.

18. K dovolaniu žalovaná pripojila list žalobcu zo dňa 13.07.2018, v ktorom uviedol obdobia spotreby v zmysle vyúčtovacej faktúry č. XXXXXXXXXX, so spotrebou za obdobie od 01.05.2017 do 26.09.2017 (dodávka 0,000 MWh), od 27.09.2017 do 31.12.2017 (0,372 MWh) a od 01.01.2018 do 16.01.2018 (0,067 MWh).

V.

19. Žalobca vo vyjadrení namietol, že dovolanie žalovanej nespĺňa náležitosti podľa § 428 CSP, keďže v ňom nevymedzila, voči ktorému z dvoch výrokov rozsudku odvolacieho súdu smeruje.

20. K námietke, že dovolateľka nebola poučená v zmysle § 292 CSP poukázal na to, že súčasťou súdnej zásielky, ktorou bol žalovanej doručený platobný rozkaz (č. l. 42), bola nielen žaloba s prílohami, ale aj Všeobecné poučenie pre spotrebiteľa, preto jej argumentácia v tejto časti nie je dôvodná a zrozumiteľná.

21. Z dovolania nevyplýva, v čom konkrétne vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu sa malo prejavovať údajné nesplnenie poučovacej povinnosti súdu. Z neskoršieho priebehu konania je zrejmé, že žalovaná napadla platobný rozkaz odporom a mala možnosť namietat' skutočnosti či závery podľa vlastného rozhodnutia, čo aj využila.

22. Ak dovolateľka namieta, že neboli splnené podmienky pre rozhodnutie súdu bez nariadenia pojednávania, z obsahu dovolania podľa žalobcu nie je zrejmé, ktoré konkrétne skutkové tvrdenia strán boli v tom čase sporné. Tvrdené neuznanie nároku však nemožno spájať so záverom o spornosti bližšie

nešpecifikovaných skutkových tvrdení strán sporu. Ani v dovolaní pritom žalovaná tieto údajné rozhodujúce skutočnosti neuvádza.

23. Z hľadiska vyúčtovania odberu elektrickej energie faktúrou č. XXXXXXXXXX, ktorou boli preddavkové platby zaúčtované v jednotlivých fakturačných obdobiach je zrejmé, že jedným z fakturačných období bolo obdobie od 01.05.2017 do 16.01.2018, a preto je irelevantné, ako v tomto období bola zaúčtovaná platba za mesiace október až december 2017, spadajúce do uvedeného fakturačného obdobia.

24. Zmluva o združenej dodávke elektriny pre odberateľov kategórie Domácnosť č. XXXXXX, uzavretá medzi žalobcom a žalovanou dňa 25.10.2016, je súčasťou spisu (nahratá v elektronickom súdnom spise dňa 01.07.2019). Námetka dovolateľky, že súd nemal vydať platobný rozkaz z dôvodu absencie tejto zmluvy v súdnom spise preto nie je dôvodná.

25. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie pre nedostatok náležitostí odmietol, prípadne aby ho zamietol ako nedôvodné, a aby žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

VI.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu je potrebné vyhovieť.

27. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

29. Pojemným znakom vady známosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

30. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

31. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

32. V danom prípade žalovaná prípustnosť dovolania odvodila z § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces, ktorým jej malo byť znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, oprela o tvrdenie, že

- ako spotrebiteľka nebola poučená v súlade s § 292 CSP
- sudy nižšej inštancie nepostupovali v súlade s § 297 písm. b) CSP.

33. Dovolací súd zdôrazňuje, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci, nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018).

Relevantná právna úprava:

Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

Podľa § 291 ods. 1 CSP spotrebiteľ sa môže dať v spotrebiteľskom spore zastupovať právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ môže mať len jedného takto zvoleného zástupcu.

Podľa § 292 CSP súd pri prvom procesnom úkone vo vzťahu k spotrebiteľovi vhodným spôsobom spotrebiteľa poučí o

- a) možnosti zastúpenia,
- b) jeho procesných právach a povinnostiach nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti, ale poučí ho aj o dôkazoch, ktoré je potrebné predložiť, o možnosti podať návrh na neodkladné opatrenie alebo zabezpečovacie opatrenie a o iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie jeho práv.

Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

Podľa § 296 CSP spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú.

Podľa § 297 písm. b) CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce

skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

Podľa § 151 CSP § 151 [Popretie skutkových tvrdení protistrany]

(1) Skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

(2) Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

34. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že dňa 12.08.2019 boli žalovanej listinne doručené žaloba, jej prílohy a „Poučenie o možnosti zastúpenia spotrebiteľa a o jeho procesných právach a povinnostiach podľa § 292 Civilného sporového poriadku“ (č. l. 45) spolu s doručovaným rovnopisom platobného rozkazu (č. l. 42). Hoci doručený platobný rozkaz nebol v doručovanej verzii označený názvom „Platobný rozkaz“ ale iba ako „Ý“, a preto ho žalovaná súdu vrátila ako nekvalifikované rozhodnutie podaním zo dňa 26.08.2019 (č. l. 50, 51 spisu), pričom súd prvej inštancie jej riadne vyhotovenie platobného rozkazu doručil následne, dňa 27.09.2019 (doručenka č. l. 52 spisu), je zrejmé, že „Poučenie“ bolo žalovanej doručené pri prvom úkone súdu voči nej.

35. V predmetnom poučení bola žalovaná poučená o. i. o možnosti zastúpenia zvoleným advokátom prípadne inou osobou, ako aj osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, resp. bola poučená aj o práve na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo Centrom právnej pomoci, pokiaľ spĺňa podmienky podľa zákona č. 327/2005 Z. z. Taktiež bola poučená, že: „Máte povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (§ 150 ods. 1 CSP). Ak nie ste v konaní zastúpená advokátom, môžete ako spotrebiteľ predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej a ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú (§ 296 CSP). Súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré ste nenavrhli, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz (§ 295 CSP).“

36. Napriek tomu, že poučovacia povinnosť voči spotrebiteľovi je širšia ako všeobecná poučovacia povinnosť, naďalej musí zostať v intenciách, ktoré nevzbudzujú pochybnosti o nestrannosti súdu. .. Súd by nemal za spotrebiteľa voliť postup vo veci, nemal by mu radiť ani konať v jeho prospech to, čo sám považuje za správne, s výnimkou § 295 a § 298 CSP (Civilný sporový poriadok - Komentár - Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kolektív, C. H. Beck 2016).

37. Z obsahu odporu (č. l. 54) proti platobnému rozkazu je zrejmé, že žalovaná „Poučenie“ pochopila a riadila sa ním, keď v ňom uviedla, že „sa obrátila na osoby práva znalé za účelom požiadania právnej pomoci SPP (zrejme mala na mysli „CPP“), resp. advokáta.“ V odpore súčasne označila za dôkazy jej tvrdení bližšie nešpecifikovanú korešpondenciu so žalobcom s tým, že ju predloží súdu na vyzvanie.

38. Žalobca sa k tvrdeniam žalovanej v odpore vyjadril dňa 10.01.2020. Toto vyjadrenie spolu s prílohami (vrátane komunikácie so žalovanou) bolo žalovanej doručené a žalovaná vo vyjadrení k nemu uviedla, že všetky relevantné prostriedky procesnej obrany, resp. procesného útoku sa nachádzajú v tomto spise (20Csp/74/2019), resp. v iných spisoch nachádzajúcich sa na okresnom súde, napr. sp. zn. 9Csp/172/2018, 9C/16/2019 a i., a tiež existuje (opäť bližšie obsahovo nešpecifikovaná) e-mailová komunikácia a ďalšie dôkazy, ktoré nie je schopná predložiť z dôvodu absencie dodávky elektrickej energie a navrhla ich vykonanie na pojednávaní.

39. V konaní o odvolaní žalovaná v podaní zo dňa 31.10.2020 v reakcii na uznesenie okresného súdu zo dňa 24.09.2020, ktorým jej bolo na vyjadrenie doručené vyjadrenie žalobcu s prílohami, oznámila súdu, že Centrom právnej pomoci ustanovený advokát bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov a mal by jej byť určený náhradný advokát, a preto požiadala o predĺženie lehoty do skončenia protikoronavírusových opatrení. Okresný súd jej oznámil predĺženie lehoty na vyjadrenie o 15 dní podaním, doručeným žalovanej 03.12.2020. Táto predĺžená lehota uplynula dňom 18.12.2020. Listom zo dňa 09.01.2021 žalovaná oznámila, že vyjadrenie zašle po skončení núdzového stavu.

V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že pozastavenie plynutia lehôt určených súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom stranami v súdnom konaní sa v zmysle § 8 a § 9 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení zákona č. 9/2021 Z. z. týka len tých lehôt, ktoré neuplynuli pred 18.01.2021, teda tento zákon sa na danú vec nevzťahuje.

40. Medzitým na základe žiadosti okresného súdu Centrum právnej pomoci, pracovisko Banská Bystrica súdu dňa 04.12.2020 oznámilo, že v danej právnej veci neeviduje žiadosť žalovanej o poskytnutie právnej pomoci, preto odvolací súd správne uzavrel, že nebola právne zastúpená.

41. Vzhľadom na uvedené dovolací súd nepovažoval za dôvodnú dovoláciu námietku, že žalovaná nebola v súdnom konaní poučená o jej procesných právach a povinnostiach v súlade s § 292 písm. a) CSP.

42. Zo žaloby vyplýva, že žalobca uplatnený nárok založil na skutkových tvrdeniach, že:

- žalovaná so žalobcom dňa 25.10.2016 uzavrela Zmluvu o združenej dodávke elektriny pre odberateľov kategórie Domácnosť č. XXXXXX, ktorú pripojil ako prílohu žaloby (č. l. 25, 26 spisu)
- žalovaná faktúry za dodávku elektriny a ďalšie uplatnené platby neuhradila (ako dôkaz pripojil:
- vyúčtovaciu faktúru č. XXXXXXXXXX vo výške 73,33 eur za fakturované obdobie od 01.05.2017 do 16.01.2018
- vyúčtovaciu faktúru č. XXXXXXXXXX vo výške 120,35 eur za fakturované obdobie od 17.01.2018 do 30.09.2018 (obe č. l. 20 až 24 spisu)
- faktúru č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.08.2018 vo výške 35,60 eur za zabezpečenie prerušenia dodávky elektrickej energie do odberného miesta z dôvodu porušenia zmluvy o dodávke (č. l. 18 a 19 spisu)
- Upomienku - dôraznú výzvu na zaplatenie pohľadávky v celkovej výške 239,28 eur ako súčet súm 73,33 eur + 35,60 eur + 120,35 eur + 10 eur (č. l. 17 spisu).

43. V odpore proti platobnému rozkazu (č. l. 54 - 56 spisu) žalovaná tvrdila, že

- zmluva bola uzavretá na dodávku elektriny od 01.01.2017, neskôr jej bol oznámený dátum začatia dodávky od 01.05.2017, ale k začatiu dodávky došlo až od 07.10.2017
- platby za mesiace 10-12/2017 boli žalobcom evidované ako platby za 06-08/2017, a preto rozporuje správnosť vyúčtovacej faktúry za rok 2017, ktorá nerespektuje ani cenník ako záväznú prílohu zmluvy
- namietla aj namerané hodnoty odberu z dôvodu, že elektromer jej bol 05.10.2017 odmontovaný, čomu predchádzala snaha o prerušenie dodávky a priame odpojenie odberného miesta dňa 08.08.2017 s uvedením dôvodu „neoprávnený odber“.

44. Z uvedeného ohľadom vyúčtovania žalobkyňou realizovaných celkových platieb v rozhodnom období od 01.05.2017 do 16.01.2018 nevyplyva spornosť tvrdení žalobcu a žalovanej. Námietka žalovanej, že jej platby realizované za 06-07/2017 zaúčtoval nesprávne za mesiace 10-12/2017 nezakladá za situácie, keď žalobca také platby zahrnul do celého rozhodného obdobia od 01.05.2017 do 16.01.2018 spornosť skutkového tvrdenia žalobcu, že žalovaná vyfakturovanú sumu neuhradila.

45. Pokiaľ ide o námietku, že vyúčtovacia faktúra za rok 2017 (správne za obdobie od 01.05.2017 do 16.01.2018) nerespektuje k zmluve pripojený cenník, toto tvrdenie žalovanej je nekonkrétne a nejasné; nie je z neho zrejmé, ktorú z vyfakturovaných položiek a prečo namieta, teda odvolací súd pri posudzovaní podmienok pre nenariadenie pojednávania súdom prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že v tejto časti žalobkyňa tvrdenia žalobcu nepoprela právne relevantným spôsobom, a teda že tvrdenia strán sporu neboli sporné.

46. V odpore proti platobnému rozkazu však žalovaná namietala aj nesprávnosť nameraných hodnôt elektromeru, a to z dôvodu jeho odpojenia (dňom 05.10.2017 a predchádzajúceho odpojenia odberného miesta dňom 09.08.2017). Toto jej výslovné tvrdenie je treba považovať za relevantné skutkové tvrdenie. Pokiaľ sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia s touto námietkou vysporiadal na základe žalobcom predložených dôkazov (listín), urobil tak de facto v rámci dokazovania. Vo vzťahu

k tejto námietke preto nebolo možné vyhodnotiť ako správny záver odvolacieho súdu, že namerané hodnoty odberu elektrickej energie boli medzi stranami sporu nesporné.

47. Z uvedených dôvodov dovolací súd považoval za dôvodnú dovoláciu námietku, že neboli kumulatívne splnené podmienky ustanovenia § 297 písm. b) CSP pre rozhodnutie súdu v spotrebiteľskej veci bez nariadenia pojednávania podľa § 297 písm. b) CSP a ďalšími dovolacími námietkami sa už nezaoberal. Rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušil (§ 449 ods. 1 a 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP), v ktorom tento súd rozhodne aj o náhrade trov dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

48. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.